

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО**

РЕЦЕНЗИЯ

От: ***доц. д-р Татяна Петрова Кичева***

Университет за национално и световно стопанство - София;

Катедра „Управление“

*Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“,
научна специалност „Социално управление“*

Относно: Дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“ в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1342/25.05.2023 г. на Зам-ректора по НИД и международно сътрудничество на УНСС.

Автор на дисертационния труд: ***Петко Василев Панов***

Тема на дисертационния труд: ***„Методика за повишаване ефективността на управлението“***

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Управление“, факултет „Управление и администрация“ на УНСС по научна специалност „Социално управление“ съгласно Заповед №604/10.03.2021 г. на Ректора на УНСС. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 2021 г. – 2023 г.

- *Кратка биографична справка*

Докторант Петко Василев Панов е роден на 03.05.1976 г. През 2000г. придобива образователна степен Магистър по Икономика в УНСС. В периода 2005-2007г. последователно придобива няколко професионални квалификации- по „Здравна икономика“ от Европейски колеж по икономика и управление, както и „Здравен мениджмънт“ и „Управление на човешките ресурси“ от Института за следдипломна квалификация към УНСС. От февруари 2021 г. е докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Управление“.

Професионалният му път в областта на здравеопазването започва още по време на студентските му години, започвайки като компютърен оператор в Районен център по здравеопазване град София и преминавайки през длъжност „Началник информационен отдел“ в няколко столични болнични заведения. През 2017г. за кратък период е заместник директор на Районна здравноосигурителна каса – София. Кариерата му в Специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология "Майчин дом" започва през 2017г. на позиция „Началник информационен отдел“, а от 2018г до този момент заема позицията на „Заместник директор по икономическите дейности“.

- *Заемани академични и други длъжности до момента (вкл. длъжности извън ВУ или научна организация).*

Дисертантът Петко Панов не е заемал академични длъжности до този момент. Неговата професионална кариера е изцяло свързана с бизнес практиката.

- *Кратка информация за изпълнението на индивидуалния план*

Докторантът е изпълнил заложените в индивидуалния му план за обучение в ОНС „Доктор“ дейности. Успешно е положил всички заложени в плана изпити. Направил е необходимия брой научни публикации, които отразяват основните моменти от дисертационния му труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Дисертационният труд е с общ обем от 237 страници. **Структурата** на разработка включва увод, три основни глави, заключение, използвана литература и приложения. За визуализиране на разработения материал са използвани 61 таблици, 23 фигури и 44 графики, които считам за достатъчни за онагледяване на резултатите от работата.

- *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд*

Темата за ефективното управление на държавните здравни

заведения в България в съвременните условия *е особено актуална*, тъй като то зависи не само от повишените потребности на потребителите на здравни грижи, но и от икономическите промени, свързани със здравното осигуряване и здравното регламентиране на медицинската професия. В условията на ресурсни ограничения, управленските екипи на държавните болници трябва да насочат усилията си към подобряване на устойчивостта на здравните системи, за да успеят да гарантират висококачествено здравно обслужване на всички граждани. За директорите на държавните болници е огромно предизвикателство да постигнат баланс между две, често противоречиви, цели: оптималното изразходване на ресурсите като управленски приоритет и здравето като приоритет на медицината.

Именно посочените по-горе проблеми определят и *целта на настоящето изследване* - да създаде практически приложима методика за повишаване на ефективността на управлението на държавно здравно заведение, функциониращо като търговско дружество.

Обект на изследването е Университетска акушеро-гинекологична болница “Майчин дом” – София, а *предметът на изследване* е ефективността на управлението на здравното заведение по отношение на оптималното разходване на ресурсите- като управленска задача, спрямо здравето- като приоритет на медицинската дейност. *Тезата на настоящето изследване* е, че има връзки между ресурсни и медицински фактори, които позволяват да бъде изведен общ алгоритъм за повишаване на ефективността на болничното заведение. Докторантът е формулирал 3 *хипотези*, чрез чието изследване се доказва основната теза на дисертационния труд. Добро впечатление правят както доброто съотношение между обемите на отделните глави, така и формулираните изводи в края на всяка глава.

- *Използвана научна литература (оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд).*

Списъкът на литературните източници включва 130 заглавия, от които 48 са на български, а останалите - на чуждестранни автори. Достатъчният брой и релевантността на използваните източници към разработваната тема показват добрата осведоменост на автора относно разглежданата проблематика.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В резултат на работата по темата са получени ценни и полезни в различни аспекти *научни и приложни резултати*, насочени към практиката на здравния мениджмънт под формата на алгоритъм и инструменти, които всеки ръководител може да използва.

Целта, обекта и предмета на изследване са коректно формулирани, а поставените изследователски задачи ясно кореспондират с постигането на основната цел на разработката и доказването на *изследователската теза*.

Методологията на изследването напълно отговаря на формулираната *цел*. *Задачите*, поставени в дисертационния труд, са изпълнени успешно. Очертани са области на бъдещи изследователски търсения.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се открояват следните постижения, имащи характер на **научни и научно-приложни приноси**, които изцяло приемам:

1. Разширено е научното поле на изследване на ефективността, като са установени нови връзки между икономически, финансови и социални цели и здравето като специфична функция и цел.

2. Синтезиран е нов модел за управление на ефективността в болница със 100% държавно участие.

3. Разработена е методика за приложение на модела за управление на ефективността в болница със 100% държавно участие.

4. Представен е практически приложим алгоритъм за използване на методиката.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В автореферата, дисертантът е посочил 4 самостоятелни научни публикации – две на български и две на английски език. Смятам, че представените публикации помагат получените резултати да бъдат разпространени в научната литература. В количествено отношение посочените публикации са достатъчни и удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 47 страници. Разработен е в съответствие с изискванията и представя по подходящ начин структурата и съдържанието на дисертационния труд. Справката с приносите отразява реално резултатите от дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по структурата и графичното оформление на разработката. Стилът и езикът на разработката са научни. Използваният инструментариум е подходящ за целите на дисертационния труд.

Препоръчвам на докторанта да продължи и да задълбочи изследванията си в тази област с изключително важно практическо значение.

Въпросът ми към докторанта е: Смятате ли, че ако се премахне статута на търговски дружества на държавните болници, това би повишило тяхната ефективност?

8. Заключение

В заключение считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд притежава качествата на самостоятелно, задълбочено и завършено научно изследване и съдържа научни и научно-приложни приноси и резултати, които са полезни както за науката, така и за практиката. Дисертационният труд на тема „**Методика за повишаване ефективността на управлението**“ отговаря на всички изисквания на

Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане.

В съответствие с приетите критерии, давам положителна оценка и убедено ще гласувам „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на Петко Василев Панов по научната специалност „Социално управление“.

06.06.2023г., София

Подпис:

(доц. д-р Татяна Кичева)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD
ECONOMY

REVIEW

From: **Assoc.Prof. Tatyana Petrova Kicheva, PhD**

University of National and World Economy

Department of Management

Professional field 3.7: Administration and Management, scientific specialty "Social Management"

Regarding: Dissertation for awarding an educational and scientific degree “PhD” in a professional field 3.7. Administration and Management, scientific specialty "Social Management" at the University of National and World Economy.

Reason for presenting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order № 1342/25.05.2023 of the Vice-Rector for Research and International Cooperation of UNWE.

Author of the dissertation: *Petko Vasilev Panov*
Dissertation title: *“Methodology for increasing management efficiency”*

1. Information about the PhD student

The PhD Student has been trained in a PhD program at the Department of Management, Faculty of Management and Administration of the UNWE, in scientific specialty “Social Management”, according to order No. 604/10.03.2021 of the Rector of the UNWE. The education was carried out in a self-study during the period 2021 - 2023.

- *Brief biographical reference*

PhD student Petko Vasilev Panov was born on May 3, 1976. In 2000 obtained the master’s degree in Economics at UNWE. In the period 2005-2007 successively acquired several professional qualifications - in "Health Economics" from the European College of Economics and Management, as well as "Health Management" and "Human Resources Management" from the Postgraduate Qualification Institute at UNWE. From February 2021, he is a PhD student of self-study in the Department of Management.

His professional path in the field of healthcare began during his student years, starting as a computer operator in the Regional Center for Healthcare in Sofia and passing through the position of "Head of the Information Department" in several metropolitan hospitals. In 2017 for a short period, he was Vice director of the Regional Health Insurance Fund - Sofia. His career at the Specialized Hospital for Active Treatment in Obstetrics and Maternity "Maichin dom" began in 2017 in the position of "Head of the Information

Department", and from 2018 until now he holds the position of "Vice Director of Economic Activities".

- *Academic and other positions held to date (including positions outside the university or scientific organization).*

The PhD student Petko Panov has not held any academic positions until now. His professional career is entirely related to business practice.

- *Brief information on the implementation of the individual plan*

The PhD student has completed the activities set out in his individual study plan at educational and scientific degree "Doctor". He has successfully passed all the exams set in the plan. He has made the necessary number of scientific publications that reflect the main points of his dissertation work.

2. General characteristics of the presented dissertation work

- *Structure, volume*

The dissertation has a total volume of 237 pages. The structure of the dissertation includes an introduction, three main chapters, a conclusion, list of references and appendices. 61 tables, 23 figures and 44 graphs were used to visualize the developed material, which I consider sufficient to visualize the results of the work.

- *Assessment of the topic, purpose, tasks, object, subject and main thesis of the dissertation*

The topic of the effective management of state healthcare institutions in Bulgaria in modern conditions is particularly relevant, as it depends not only on the increased needs of healthcare users, but also on economic changes related to health insurance and health regulation of the medical profession. In the context of resource constraints, management teams of public hospitals must focus their efforts on improving the sustainability of health systems in order to be able to guarantee high-quality health care to all citizens. For directors of public hospitals, it is a huge challenge to achieve a balance between two, often conflicting, goals: the optimal use of resources as a management priority and health as a medical priority.

It is the above-mentioned problems that determine the **purpose** of the present study - to create a practically applicable methodology for increasing the efficiency of the management of a state health facility functioning as a commercial company.

The **object** of the study is the University Obstetrics and Maternity Hospital "Maichin dom" - Sofia, and the **subject** of the study is the effectiveness of the management of the health facility in relation to the optimal use of resources - as a management task, in relation to health - as a priority of medical activity. The **thesis** of the present study is that there are relationships between resource and medical factors that allow to derive a general algorithm for increasing the efficiency of the hospital facility. The PhD student has formulated 3 hypotheses, through the study of which the main thesis of the dissertation is proven. A good impression is made by both the good ratio between the volumes of the individual chapters and the formulated conclusions at the end of each chapter.

- *Scientific literature used (assessment of the dissertation's awareness of the issues considered in the dissertation).*

The list of literary sources includes 130 titles, of which 48 are by Bulgarian, and the rest - by foreign authors. The sufficient number and relevance of the used sources to the developed topic show the author's good awareness of the issues under consideration.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

As a result of the work on the topic, valuable and useful **scientific and applied results** have been obtained in various aspects. They are aimed at the practice of health management in the form of an algorithm and tools that any manager can use.

The **goal, the object and the subject** of research are correctly formulated, and the set research **tasks** clearly correspond to the achievement of the main goal of the development and the proof of the research thesis.

The research **methodology** fully meets the formulated goal. The tasks set in the dissertation have been successfully completed. Areas of future research are outlined.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

In the dissertation, the following achievements stand out, having the character of scientific and scientific-applied contributions, which I fully accept:

1. The scientific field of efficiency research has been expanded,

establishing new connections between economic, financial and social goals and health as a specific function and goal.

2. A new model for performance management in a hospital with 100% state participation was synthesized.
3. A methodology has been developed for the application of the efficiency management model in a hospital with 100% state participation.
4. A practically applicable algorithm for using the methodology is presented.

5. Evaluation of dissertation publications

In the abstract, the PhD student indicated 4 independent scientific publications - two in Bulgarian and two in English. I believe that the presented publications help to disseminate the obtained results in the scientific literature. Quantitatively, the mentioned publications are sufficient and satisfy the requirements for awarding the educational and scientific degree "PhD".

6. Evaluation of the abstract

The abstract has a volume of 47 standard pages. It has been developed in accordance with the requirements and presents the structure and content of the dissertation in an appropriate manner. The reference to the contributions reflects the actual results of the dissertation.

7. Critical remarks, recommendations and questions

I have no critical comments on the structure and graphic layout of the dissertation. The style and language of the research is scientific. The tools used are suitable for the purposes of the dissertation work.

I recommend the PhD student to continue and deepen his research in this area of extremely important practical importance.

My question to the PhD student is: Do you think that removing the commercial company status of public hospitals would increase their efficiency?

9. Conclusion

In conclusion, I think that the dissertation submitted for review has the qualities of an independent, thorough and complete scientific study and contains scientific and scientific-applied contributions and results that are useful for both science and practice. The dissertation on the topic "Methodology for increasing the efficiency of management" meets all the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Regulations for its implementation

In accordance with the accepted criteria, I give a positive assessment and will confidently vote "FOR" the awarding of an educational and scientific degree "PhD" to Petko Vasilev Panov in the scientific specialty "Social Management".

06.06.2023 / Sofia

Reviewer:
(Assoc.Prof. Tatyana Kicheva, PhD)